

eklen
eklen

madenlerde sağlık ve güvenlik tavsiye kararı

22 Haziran 1995'te Cenevre'de 82. UÇÖ oturumunda kabul edilmiştir

Giriş

Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Konferansı, Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de bir araya gelerek ve 6 Haziran 1995, Seksen İkinci Oturumunda toplanarak, ve Uluslararası Çalışma Sözleşmeleri ve Tavsiye Kararlarına, özellikle de 1957 Zorunlu Çalışmanın Kaldırılması Sözleşmesi, 1960 Radyasyondan Korunma Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1963 Koruyucu Makine Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1964 İş Kazası Yardımı Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1965 Yeraltında Asgari Çalışma Yaşı Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1977 Çalışma Ortamı (Hava Kirliliği, Gürültü ve Titreşim) Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1981 Mesleki Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1985 Mesleki Sağlık Hizmetleri Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1986 Asbest Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1988 İnşaatla Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1990 Kimyasallar Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı ve 1993 Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi Sözleşmesi ve Tavsiye Kararına önem atfeder, ve İşçilerin bilgilendirme, eğitim ve mesleki danışma sağlık ile madencilik sanayiini karşılaştığı tehlike ve risklere yönelik güvenlik tedbirlerinin hazırlanması ve uygulanmasına katılma hak ve gereğini göz önünde bulundurarak, ve maden faaliyetlerinden dolayı işçileri ya da halktan herhangi birini yahut sağlığı etkileyecek ölüm, yaralanma ya da sağlığı olumsuz etkileyecek her tür şartın önlenmesi arzusunu kabul eder, ve Uluslararası Çalışma Örgütü ile Uluslararası Sağlık Örgütü, Uluslararası Atom Enerji Ajansı ve ilgili diğer kuruluşların işbirliğinden bulunması gereğini ve bu kuruluşların ilgili sözleşmeleri, meslek kuralları, kural ve rehberlerini göz önünde bulundurarak, ve bu oturumun dördüncü gündem

başlığı olan madenlerde sağlık ve güvenliğe ilişkin teklifin kabul edilmesine karar vererek, ve bu teklifin Madenlerde Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesine ek niteliğinde Tavsiye Kararı şeklinde çıkarılacağına karar vererek, 1995 yılı Haziranın yirmi ikinci gününde, 1995 Madenlerde Sağlık ve Güvenlik Tavsiye Kararı olarak anılacak olan Tavsiye Kararını Almıştır:

Genel Hükümler

Bu tavsiye kararının hükümleri 1995 tarihli Madenlerde Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesine (bundan sonra Sözleşme olarak anılacaktır) ek niteliğinde olup anılan sözleşmeye uygun şekilde uygulanacaktır.

Bu Tavsiye kararı tüm madenlere uygulanır.

- (1) Üye Devletler, ulusal şartlar ve uygulama ışığında, başlıca (*most representative*) işveren ve işçi temsilcilerine danışılarak, madenlerde sağlık ve güvenlik alanında uyumlu bir politikanın oluşturulması, uygulanması ve düzenli olarak gözden geçirilmesiyle yükümlüdür.
- (2) Sözleşmenin 3. Maddesine göre gerçekleştirilecek istişareler kapsamında başlıca işveren ve işçi temsilcilerine; çalışma saatler, gece çalışma, vardiyalı çalışma ve işçi sağlığı ve güvenliği konuları danışılır. Bu görüşmelerin ardından, Üye Devlet, çalışma saatlerine özellikle de günlük azami çalışma saati ve günlük dinlenme sürelerine ilişkin gerekli önlemleri alır.

Yetkili kurumun, inceleme ve teftişte bulunma ve işbu Sözleşme ile ilgili mevzuata uygunluk değerlendirmesini yaparak ve tavsiyede bulunma becerileriyle donanmış nitelikli ve eğitilmiş personel ile teknik ve mesleki desteği bünyesinde bulundurması zorunludur.

Alınan önlemler aşağıda sıralanan hususları teşvik eder ve özendirir nitelikte olmalıdır:

- Ulusal ve uluslararası düzeyde, madenlerde sağlık ve güvenlik alanında araştırma yapılması ve bilgi değişimi,
- Yetkili kurum tarafından küçük madenlere şu alanlarda özel destek sunulması:
 - Teknik know-how transferine yardım,
 - Önleyici sağlık ve güvenlik programlarının kurulması, ve
 - İşverenler, işçiler ve bunların temsilcileri arasında işbirliği ve istişarenin özendirilmesi, ve
 - Mesleki faaliyetlerinden ötürü yaralanan veya hastalanan işçilerin iyileştirilmesi ve yeniden iş hayatına kazandırılmasına yönelik çalışmalar hazırlanması ve bu yönde bir düzen kurulması.

Sözleşmenin 5. Maddesi, 2. Paragrafına göre madenlerde sağlık ve güvenliğin denetimine ilişkin gereklilikler, mümkün olan durumlarda aşağıda sayılanları da kapsar:

- Sertifika ve eğitim çalışmaları;
- Madenin, maden araç gereçleri ile tesisatın denetimi,
- İdare, taşıma, depolama ve maden faaliyetlerinde üretilen ya da kullanılan patlayıcı ve tehlikeli maddelerin depolanması işlerinin denetimi,
- Elektronik araçlar ve elektrik tesisatının çalışması,
- İşçilerin denetimi.

Sözleşmenin 5. Maddesi 4. Fıkrasında belirtilen şartlar kapsamında, madene malzeme, teçhizat, tehlikeli ürün ya da madde tedarik edenlerin sağlık ve güvenliğe ilişkin ulusal şartlara uyması ve söz konusu ürünleri anlaşılır bir şekilde etiketleyerek kapsamlı bir şekilde gerekli bilgi ve talimatları hazır hale getirir.

Sözleşmenin 5. Maddesi 4(a) fıkrası kapsamındaki kurtarma ve ilk yardıma ilişkin şartlar ile sıhhi tesisler ve ilk yardım uygulamaları aşağıda sayılan hususları kapsayabilir:

- İdari düzenlemeler,
- Temin edilecek araç ve gereçler,

- Eğitim standartları,
- İşçilerin eğitimi ve talimlere katılımı,
- Yeterli sayıda eğitilmiş personelin hazır bulundurulması,
- Uygun bir iletişim sisteminin kurulması,
- Tehlike uyarı sistemleri,
- Kaçış ve kurtarma araçlarının korunmasına ilişkin şartlar,
- Maden kurtarma ekibi ya da ekiplerinin kurulması,
- Maden kurtarma ekibinde yer alan kişilerin düzenli tıbbi kontrolden geçmesi ve düzenli olarak eğitimi,
- İş yerinde yaralanan ve ya hastalanan personelin maliyetsiz olarak, tıbbi bakım görmesi ve tıbbi bakım almak üzere ulaşımının gerçekleştirilmesi,
- Yerel kurumlarla işbirliği,
- Bu alanda uluslararası işbirliğinin geliştirilmesine ilişkin önlemler,

Sözleşmenin 5. Maddesinin 4(b) paragrafında belirtilen şartlara uygun olarak, sağlanması gereken ferdi kurtarma araçlarının türlerine ilişkin şartlar ve özellikler, özellikle gaz patlamalarına duyarlı madenler ile uygun diğer madenlerde solunum cihazlarının bulundurulması hususları kapsam altına alınabilir.

Ulusal kanun ve düzenlemelerde uzaktan kumanda edilen araçların güvenli kullanımı ve korunmasına ilişkin önlemler belirtilmelidir.

Ulusal kanun ve düzenlemelerde işverenin yalnız veya ayrı çalışan işçilerin korunması için uygun önlemlerin alınmasına ilişkin şartlar düzenlenmelidir.

Madende Önleyici ve Koruyucu Tedbirler

İşverenlerin tehlike değerlendirmesi ve risk analizi yaptırması ve uygun olan hallerde risk yönetim sistemi geliştirerek uygulaması gerekir.

Yerin sarsılmazlığını/güvenilirliğini/stabilizasyonunu (stability) korumak amacıyla, Sözleşmenin 7(c) maddesine göre, işverenin aşağıda sayılan uygun önlemleri alması zorunludur:

- Zemin hareketinin izlenmesi ve kontrolü,

- Gerekli hallerde, yerin kontrollü çökmesine izin verilen seçili alanlar hariç olmak üzere, maddede çatı, duvarlar ve yerin desteklenmesi,
- Yüzeysel madenlerinin kenar kısımlarından iç kısma, işçileri tehdit edebilecek madde düşmesi ve kaymalara karşı izleme ve kontrol,
- Baraj, gölet, kuyruklama (tailing) ve sınırlayıcıların kayan ya da çöken maddelerden doğabilecek zararı önlemeye uygun şekilde düzenlenmesi, yapılması ve kontrol edilmesi,

Sözleşmenin 7(d) maddesine uygun olarak, tahliye kanallarının birbirinden mümkün olduğunca ayrı yapılması, tehlike anında işçilerin güvenli bir şekilde tahliye edilebilmesi için gerekli araçların sağlanması ve gerekli düzenlemelerin yapılması gerekir.

Sözleşmenin 7(f) maddesine uygun olarak, işçilerin girdiği tüm yer altı maden işleri ve gerekli diğer alanlarda uygun hava koşullarının sağlanması için havalandırma yapılmalıdır. Havanın:

- Patlama riskini ortadan kaldırması, en aza indirmesi,
- Çalışma yöntemine ve işçilerin fiziki gereklerine göre kullanılacak havanın yeterli olması,
- Toz, gaz, radyasyon ve ısıya ilişkin ulusal şartlarına uyumun sağlanması, bu tür şartların mevcut olmadığı durumlarda ise işverenin uluslararası standartları gözetmesi gerekir.

Sözleşmenin 7(g) maddesinde belirtilen ve faaliyet planı ve usullerinin belirtilmesi gereken kazalar aşağıdakileri kapsar:

- Maden yangınları ve patlamalar,
- Gaz patlamaları,
- Kaya patlamaları,
- Su ya da yarı katı maddelerin boşalması,
- Kaya düşmesi,
- Sismik hareketlere duyarlı bölgeler,
- Tehlikeli ağızlara yakın yerlerde ya da zorlu coğrafi koşullar altında gerçekleştirilen işlerle ilgili tehlikeler,
- Hava akımının çekilmesi.

İşverenlerin Sözleşmenin 7(h) maddesi gereği alabileceği önlemler arasında, uygun koşulların varlığı halinde, personelin yer altına yangın, patlama ya da tehlikeli bir olay doğurabilecek madde, nesne ya da her türlü şeyin taşınmasının yasaklanması da yer alır.

Sözleşmenin 7(i) maddesine göre, maden işletme tesisinde, uygun olan hallerde, acil durumlarda işçilerin sığınması için yeterli miktarda yangın geçirmez ve müstakil odalar yer alır. Müstakil odalar özellikle görüş alanının daraldığı durumlarda kolaylıkla tanınabilir ve ulaşılabilir olmalıdır.

Sözleşmenin 8. Maddesinde belirtilen acil durum planlarına aşağıda belirtilen şartlar dahil edilebilir:

- Acil durum saha planları,
- Acil durumda iş durdurma ve işçilerin tahliyesine dair hükümler,
- Acil durumda yapılması gerekenler ve gerekli araç gerecin kullanılmasına yönelik yeterli eğitimin verilmesi,
- Halkın ve çevrenin yeterli düzeyde korunması,
- İlgili kurum ve kuruluşlara bilgi verme ve danışmaya ilişkin hükümler.

Sözleşmenin 9. Maddesinde belirtilen tehlikeler aşağıda yazılanları içerebilir:

- Havayla taşınan toz,
- Yanıcı, zehirli, zararlı ve diğer maden gazları,
- Duman ve tehlikeli maddeler,
- Dizel motorlardan çıkan dumanlar,
- Oksijen eksikliği,
- Kaya tabakası, araç gereç veya diğer kaynaklardan gelen radyasyon,
- Gürültü ve titreşim,
- Aşırı sıcak,
- Yüksek düzeyde nem,
- Yetersiz ışıklandırma veya havalandırma,
- Aşırı yüksek ya da aşırı derinlerde veya kapalı yerlerde yapılan işlere yönelik tehlikeler
- Elle yapılan işlerle ilişkili tehlikeler,
- Mekanik araç gereç ve elektrik tesisatıyla ilgili tehlikeler,

- Yukarıda yazılanların herhangi birinin bir araya gelmesi neticesinde doğabilecek tehlikeler.

Sözleşmenin 9. Maddesinde belirtilen önlemler aşağıdakileri kapsayabilir:

- İlgili maden faaliyetlerinde ya da işletme, makine, teçhizat, tesisat veya yapılarda uygulanacak teknik ve idari önlemleri,
- (a) fıkrasında yazılı tedbirlerin uygulanmasının mümkün olmadığı durumlarda, işçiye ücretsiz olarak koruyucu teçhizat ya da koruyucu giysinin sağlanmasını,
- Sağlığa yönelik tekrar eden bir riskin belirlendiği durumlarda, eğitim ve özel teknik ve idari önlemleri; bu önlemler özellikle de sağlık açısından riskli olabilecek hamilelik ya da emzirme dönemlerinde, maaş kaybı olmaksızın uygun hallerde başka bir işe verilmeyi de kapsar,
- Tehlike arz eden ya da tehlikeli olması muhtemel bölgelerin düzenli olarak izlenmesi ve teftişi.

Sözleşmenin 9(c) maddesinde belirtilmekte olan koruyucu araç gereç ve tesisler şunları kapsayabilir:

- Yuvarlanan ve düşen nesnelere karşı koruyucu yapılar,
- Emniyet ve vücut kemerli teçhizat,
- Tamamen kapalı tazyikli?? Kabinler (pressurized cabins),
- Müstakil kurtarma odaları,
- Acil durum duş ve göz banyosu bölümleri.

Sözleşmenin 10(b) maddesinin uygulanması bakımından işverenin yapmakla yükümlü olduğu hususlar şunlardır:

- Madendeki tüm çalışma alanları ve özellikle bu alanlardaki hava, yer şartları, makine, teçhizat ve tesisatın uygun şekilde denetlenmesini sağlamak, ve
- Yapılan denetimlerin, tespit edilen eksiklik ve düzeltici tedbirlerin yazılı kaydını tutmak ve bu kayıtları madende hazır bulundurmak.

Mümkün olan hallerde, Sözleşmenin 11. Maddesinde belirtilen sağlık kontrolü, işçilere maliyetsiz olarak, ayrımcılık ve ölç alma saiki gözetilmeden ve aşağıdakileri kapsayacak şekilde yerine getirmelidir:

- İşe alınmadan önce ya da hemen sonra ve ayrıca düzenli aralıklarla, yapılacak için gereklerine uygun olarak tıbbi muayeneden geçme olanağı sağlanması,

- Mümkün olduğu durumlarda, mesleki faaliyetlerden dolayı meydana gelen yaralanma veya hastalıklara bağlı olarak normal işini yapamayacak durumdaki işçilerin yeniden işe kazandırılması veya iyileştirilmesi,

Sözleşmenin 5. Maddesinin 4(e) paragrafına göre, işverenlerin, mümkün olan hallerde, işçiye ücretsiz olarak aşağıda sayılanları temin etmesi gerekir,

- Yeterli sayıda ve uygun şartlarda tuvalet, duş, lavabo ve soyunma odası bulundurması, uygun şartlarda bunların cinsiyete göre ayrılması,
- Çamaşırların depolanması, yıkanması ve kurutulması için uygun yerler,
- Uygun yerlerde içme suyu kaynakları, ve
- Öğünler için uygun ve hijyenik tesisler.

İşçiler ve işçi temsilcilerinin hak ve ödevleri

Sözleşmenin 13. Maddesine göre, işçiler ve işçilerin sağlık ve güvenlik temsilcilerinin, mümkün olan hallerde, aşağıda sayılanları kapsayacak şekilde bilgi edinme ve bu bilgiye erişim hakkı olmalıdır:

- Uygulanması mümkün hallerde, yetkili kurumun madene girişe ilişkin sağlık ve güvenlik uyarıları,
- Makine ve teçhizata dair teftiş kayıtlarını da içerecek şekilde, yetkili kurum ya da işveren tarafından düzenlenen teftiş tutanakları/raporları,
- Yetkili kurum tarafından sağlık ve güvenlik konularında çıkarılan direktif ve talimatların örneği,
- Yetili kurum ya da işveren tarafından hazırlana ve kaza, yaralanma, sağlığı olumsuz etkileyen olaylarla ilişkin raporlar,
- Madende kullanılan tehlikeli, zehirli ve zararlı maddeler, etkenler ve cisimleri de kapsamak üzere iş yerindeki tüm tehlikeleri içeren bilgiler,
- İşverenin bulundurması gereken sağlık ve güvenliğe ilişkin diğer her tür belge,
- Kaza ve tehlikeli bir olay durumunda derhal işçilere bildirilmesi, ve

- İş yerinde mevcut tehlikelere ilişkin olarak hazırlanmış her tür sağlık araştırmaları.

Sözleşmenin 13. Maddesinin 1(e) paragrafına uygun olarak hazırlanacak hükümler, aşağıda yer alan şartları belirtebilir:

- Müfettiş ve sağlık ve güvenlik temsilcisinin bu hükümde yer alan tehlikelere ilişkin ihbarı,
- Üst düzey işveren temsilcileri ile işçi temsilcilerinin bir araya gelerek meseleyi çözme girişimleri,
- Gerekli hallerde, yetkili kurum temsilcisinin katılarak meselenin çözümüne katkıda bulunması,
- İşçinin ödemesinden kesinti yapılmaması, ve mümkün olan hallerde başka uygun bir işe verilmesi,
- İlgili alanda çalışması isteyen tüm işçilere vermek üzere, bu alanda çalışmayı reddeden diğer işçiler ve çalışmama gerekçelerine dair bildirim.

Sözleşmenin 13. Maddesinin 2. Paragrafına göre, sağlık ve güvenlik temsilcisinin hakları uygun olan hallerde aşağıda sayılanları içerir:

- Sağlık ve güvenlik temsilcisi olarak hakları ve nasıl çalışacakları ile sağlık ve güvenlik hususlarında, herhangi bir ücret kaybı olmaksızın ve çalışma saatleri içinde yeterli eğitim görmesi,
- Gerekli çalışmaları yürütmek üzere kendilerine ilgili tesislere erişim hakkı verilmesi,
- Sağlık ve güvenlik temsilcisi olarak kendi haklarını yerine getirdikleri ve çalışmalarını yaptıkları süre içinde normal ücretini alması, ve
- Sağlık ve güvenliklerinin tehlike altında olduğunu düşünerek işyerinden uzaklaşan işçilere yardım etmek ve tavsiyede bulunmak.

Sözleşmenin 13. Maddesinin 2(b)(ii) paragrafında belirtildiği üzere, sağlık ve güvenlik temsilcilerinin, uygun hallerde, işverene sağlık ve güvenlin konularını izleme ve soruşturma niyetlerini uygun bir süre içinde bildirmesi gerekir.

Aşağıda sayılan ödevlere herkesçe uyulması gerekir:

- Makine, teçhizat, tesisat, araç gereç, tesis ve binaya eklenmiş güvenlik araçlarını keyfi olarak sökme, değiştirmek ve çıkarmaktan kaçınmak, ve

- Sayılan bu araçları doğru kullanmak.

İşverenlerin işçilere uygun şekilde eğitim vermesi ve yukarıda yazılı (1)'inci paragrafta belirtilen ödevlere uymalarını sağlayacak talimatları verme ödevi vardır.

İşbirliği

Sözleşmenin 15. Maddesinde belirtilen işbirliğini teşvik edecek tedbirler aşağıda sayılanları içerir:

- Sağlık ve güvenlik komitesi gibi işbirliğine dayalı mekanizmaların kurulması, burada işveren ve işçiler için eşit temsilin sağlanarak ortak teftişte bulunma gibi belirli yetkilerle donatılması,
- Sağlık ve güvenliği geliştirmek üzere, işveren tarafından nitelikli ve deneyimli personelin atanması,
- İşçiler ile sağlık ve güvenlik temsilcilerinin eğitimi,
- İşçilerin mevcut sağlık ve güvenlik çalışmalarını farkındalığına yönelik hükümler belirlenmesi,
- Madenlerde sağlık ve güvenliğe ilişkin mevcut bilgi ve deneyimin paylaşılması,
- Sağlık ve güvenlik politikası ve usullerinin belirlenmesinde işverenin işçi ve işçi temsilcilerine danışması, ve
- Sözleşmenin 10(d) maddesinde belirtildiği üzere, işveren tarafından işçi temsilcilerinin kaza ve tehlikeli olayların soruşturulmasına dahil edilmesi.

Diğer Hükümler

Ulusal kanun ve düzenlemelerde belirtilen ya da işveren tarafından kabul edilen hakları yerine getiren hiçbir işçiye karşı ayrımcı ve ölç almaya dayalı muamelede bulunulamaz.

Madencilik faaliyetlerin maden çevresinde ya da halkın güvenliği üzerinde doğabilecek etkiler bakımından özen gösterilmesi gerekir. Özellikle çökme, sarsıntı, kaya düşmesi, su, hava ve toprağa zararlı atıkların karışması, güvenli ve etkin bir atık yönetiminin kurulması ve maden sahalarının ıslahı hususlarında özen gösterilmelidir.

c176 madenlerde sağlık ve güvenlik sözleşmesi, 1995 (no.176)

kabul edilme tarihi: 22 haziran 1995 uçö'nün 82. oturumu, cenevre
yürürlük: 3 haziran 1998

Giriş

Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Konferansı, Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de bir araya gelerek ve 6 Haziran 1995, Seksen İkinci Oturumunda toplanarak, ve Uluslararası çalışma Sözleşmeleri ve Tavsiye Kararlarına, özellikle de 1957 Zorunlu Çalışmanın Kaldırılması Sözleşmesi, 1960 Radyasyondan Korunma Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1963 Koruyucu Makine Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1964 İş Kazası Yardımı Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1965 Yer altında Asgari Çalışma Yaşı Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1977 Çalışma Ortamı (Hava Kirliliği, Gürültü ve Titreşim) Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1981 Mesleki Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1985 Mesleki Sağlık Hizmetleri Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1986 Asbest Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1988 İnşaatta Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı, 1990 Kimyasallar Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı ve 1993 Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi Sözleşmesi ve Tavsiye Kararına önem atfeder, ve İşçilerin bilgilendirme, eğitim ve mesleki danışma sağlık ile madencilik sanayiini karşılaştığı tehlike ve risklere yönelik güvenlik tedbirlerinin hazırlanması ve uygulanmasına katılma hak ve gereğini göz önünde bulundurarak, ve Maden faaliyetlerinden dolayı işçileri ya da halktan herhangi birini yahut sağlığı etkileyecek ölüm, yaralanma ya da sağlığı olumsuz etkileyecek her tür şartın önlenmesi arzusunu kabul eder, ve Uluslararası Çalışma Örgütü ile Uluslararası Sağlık Örgütü, Uluslararası Atom Enerji Ajansı ve ilgili diğer kuruluşların işbirliğinden bulunması gereğini ve bu kuruluşların ilgili Sözleşmeleri, meslek kuralları, kural ve rehberlerini göz önünde bulundurarak, ve Bu oturumun dördüncü gündem başlığı olan madenlerde sağlık ve güvenliğe ilişkin teklifin kabul edilmesine karar vererek, ve bu

teklifin uluslararası bir Sözleşme şeklinde çıkarılacağına karar vererek, 1995 yılı Haziranın yirmi ikinci gününde, aşağıdaki 1995 Madenlerde Sağlık ve Güvenlik Sözleşmesi olarak anılacak olan Sözleşmeyi kabul etmiştir:

I. BÖLÜM. TANIMLAR

Madde 1

Bu Sözleşme kapsamında maden aşağıdakileri kapsar:

- Aşağıda belirtilen başlıca faaliyetlerin yürütüldüğü yüzey ya da yer altı:
 - Petrol ya da gaz hariç olmak üzere yer altına mekanik yolla müdahale eden mineral arama faaliyetleri,
 - Petrol ya da gaz hariç olmak üzere mineral çıkarma faaliyetleri,
 - Çıkarılan mineralin kırılması, öğütülmesi ve yoğunlaştırılması da dahil tüm hazırlık işlemleri,
- (a) bendinde belirtilen faaliyetlerde kullanılan tüm makine, teçhizat, tesisat, tesis, bina ve mühendislik yapıları.

Bu Sözleşme kapsamında işveren, bir madende bir ya da birden fazla kişiyi işletmeci, esas sözleşmeci, sözleşmeci ya da alt sözleşmeci olarak istihdam eden gerçek ya da tüzel kişiyi ifade eder.

II. BÖLÜM. KAPSAM VE UYGULAMA

Madde 2

Bu Sözleşme tüm madenlere uygulanır.

En üst düzey işveren temsilcisi ile işçiler ile yapılan görüşmelerin ardından Sözleşmeyi onaylayan üyelerin yetkili kurumları:

- Ulusal kanunlar ve uygulama gereği madenlerde sağlanan koruma önlemlerinin bu Sözleşme hükümlerinin tümüyle uygulanması sonucu doğacak korumanın altında kalmaması kaydıyla, belirli madenler ya da Sözleşmenin belirli hükümleri uygulamadan hariç tutulabilir.

Sözleşmeyi onaylayan veya yukarıdaki 2(a) hükmünden yararlanan üyeler, Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasasının 22. Maddesi kapsamında sundukları Sözleşmenin uygulanmasına dair raporlarında, hariç tutulan madenleri ve hariç tutmanın gerekçelerini belirtir.

Madde 3

Üyeler, ulusal gereklilikler ve uygulama çerçevesinde başlıca (*most representative*) işveren ve işçi temsilcileri ile görüşerek, madenlerde sağlık ve güvenlik politikasına dair kapsamlı ve düzenli gözlem çalışmalarının yürütülmesine ilişkin hususları belirler, bu kapsamda Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına yönelik tedbirlere yer verilir.

Madde 4

Sözleşmeni uygulanmasını temin eden tedbirler milli kanun ve düzenlemeler ile hüküm altına alınır.

Uygun şartların varlığı halinde, söz konusu kanun ve düzenlemeler yetkili kurumun belirleyeceği şekilde aşağıda yazılı araçlarla desteklenir:

- Teknik şartlar, rehber ve meslek kuralları, ya da
- Ulusal uygulamaya uygun diğer uygulama araçları.

Madde 5

4. Maddenin 1. Paragrafı kapsamındaki kanun ve düzenlemeler madenlerde sağlık ve güvenliği her yönden düzenleme ve denetleme yetkisini haiz yetkili bir kurum tayin eder.

Söz konusu kanun ve düzenlemelerde aşağıda sayılan hususlar belirtilir:

- Madenlerde sağlık ve güvenliğin denetlenmesi,
- Yetkili kurum tarafından atanan müfettişler yoluyla madenlerin teftişi,
- Ulusal kanun ve düzenlemelerde belirtilen ölümcül ya da ağır kaza, tehlikeli olay ya da maden felaketlerinin kayıt altına alınması ve soruşturulmasına ilişkin usuller,
- Ulusal kanun ve düzenlemelerde belirtilen kaza, mesleki hastalıklar ve tehlikeli olaylara ilişkin istatistiklerin toplanması ve yayımı,

- Yetkili kurumun sağlık ve güvenlik gerekçeleriyle maden faaliyetlerini geçici süreyle askıya alması ya da sınırlaması, (askıya alma ya da sınırlama nedenleri doğrulanıncaya kadar) ve
- İş yerinde sağlık ve güvenliğe ilişkin tedbirlere katılımına ilişkin görüşmelerle ilgili olarak işçi ve işçi temsilcilerinin haklarının uygulanmasını gösteren usullerin belirlenmesi.

Ulusal kanun ve düzenlemeler, madendeki patlayıcılar ile tetikleyicilerin üretim, depolama, taşıma ve kullanımının yetkili ve donanımlı personelin doğrudan denetimi altında gerçekleştirilmesini sağlar.

Ulusal kanun ve düzenlemelerde aşağıda sayılan hususlar belirlenir:

- Madende kurtarma, ilk yardım ve tıbbi yardıma ilişkin şartlar,
- Yer altı kömür madenleri ile gerekli diğer madenlerde ferdi kurtarmaya yönelik yeterli çözüm cihazlarının sağlanması ve korunması zorunluluğu,
- Sağlık ve güvenliğe yönelik tehditleri ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek üzere terk edilmiş maden çalışmalarının güvenliğinin sağlanmasına yönelik önleyici tedbirler,
- Madencilik faaliyetlerinde kullanılan tehlikeli maddelerin güvenli bir şekilde depolanması, taşınması ve atılmasına ile maden atıklarına yönelik şartlar, ve
- Uygun şartların varlığı halinde, yıkanma, soyunma ve yemek yeme yerlerinin sıhhi durumda olmasına dair yükümlülükler.

Ulusal kanun ve düzenlemeler, maden işletmesinden sorumlu işverenin faaliyetin başlamasından önce uygun bir çalışma planı hazırlaması ve herhangi bir değişiklik halinde bu planların güncellenmesine ilişkin hükümleri belirler.

III BÖLÜM. MEDENDE KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

İşverenin sorumlulukları

Madde 6

Sözleşmenin bu bölümü kapsamında önleyici ve koruyucu önlemler alırken, işveren risk değerlendirmesi yapar ve aşağıdaki sıralamaya göre önlem alır:

- Riski gidermek,
- Riski kaynağında kontrol altına almak,

- Riskin güvenli çalışma sistemlerinin kullanıldığı araçlarla en aza indirmek,
- Kalan risk bakımından, kişisel koruma araçlarının kullanılmasını sağlamak.

Tüm bunlar, makul, kolay ve uygulanabilir olmanın yanı sıra, mesleki kuralların yerinde uygulanmasını ve gerekli tüm dikkat ve özenin gösterilmesini gerektirir.

Madde 7

İşverenler sağlık ve güvenlik riskini ortadan kaldırmak ve en aza indirmek için gerekli tüm önlemleri alır. Bu yükümlülükler özellikle şunları kapsar:

- Madenin elektronik, teknik ve diğer donanım gereçlerini güvenli bir faaliyet ve sağlıklı bir çalışma ortamı için gerekli koşulları sağlayacak üzere kurmak,
- Madenin, işçilerin kendilerine verilen görevleri güvenlik ve sağlıklarını tehdit altına almadan ve başka kişilerin can güvenliğini tehdit etmeden çalışmalarına olanak sağlayacak şekilde devreye koyulması, işletilmesi, sürdürülmesi ve devreden çıkarılmasını sağlamak,
- İnsanların çalışma yerinde giriş çıkış yaptıkları yerin sabit kalmasına yönelik gerekli önlemleri kalmak,
- Mümkün olan hallerde, yer altındaki tüm çalışma alanlarında yer yüzüne farklı yollardan açılan kanallara bağlı iki ayrı çıkış bulundurmak,
- İş yerinin, işçilerin maruz kalabileceği kazaların ve bunların derecesinin tanımlanması için gerekli denetleme, değerlendirme ve düzenli teftişlerinin yapılmasını sağlamak,
- Girişin kısıtlı olduğu yer altı çalışmalarında yeterli oranda havalandırmanın sağlanması,
- Kaza ihtimali bulunan bölgelerde güvenli bir çalışma sistemi kurulması ve işçilerin korunması için bir faaliyet planı ve nasıl uygulanacağına dair kuralları belirlemek ve uygulamak,
- Yangın ve patlamaların başlaması ve yayılmasını önlemek tespit etmek ve söndürmek üzere maden işletmesinin özelliklerine uygun koruma önlemlerini/tedbirleri alma,
- İşçilerin sağlık ve güvenliğine yönelik önemli bir tehdit olduğu durumlarda faaliyeti durdurarak işçilerin güvenli bir alana tahliyesini sağlamak.

Madde 8

İşveren endüstriyel ve doğal afetlere karşı her bir maden için ayrı bir acil durum planı hazırlar.

Madde 9

İşçilerin fiziki, kimyasal ya da biyolojik bir kazaya maruz kaldığı hallerde, işveren aşağıdakilerle yükümlüdür:

- İşçileri işle ilgili olarak meydana gelen kaza hakkında, kazanın sağlığa yönelik riskleri ve gerekli koruyucu ve önleyici önlemler hakkında kapsamlı bir şekilde bilgilendirmek,
- Kazanın yol açtığı etkilerin doğurabileceği sonuçları ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek üzere gerekli önlemleri almak,
- Kaza veya sağlığı olumsuz etkileyecek durumlardan doğan risklere ve her türlü olumsuz koşula karşı gerekli koruma önlemlerinin yeterli bir şekilde alınmadığı durumlarda, işçiye maliyetsiz olarak koruyucu ekipman, giysi ve ulusal mevzuatta belirtilen gerekli diğer kolaylıkları sağlamak ve bulundurmak, ve
- İşyerinde yaralanan veya hastalanan işçilere ilk yardımda bulunmak ve bu işçilerin işyerinden tıbbi tesislere ulaşımını sağlamak.

Madde 10

İşveren aşağıdakileri yerine getirmekle yükümlüdür:

- İşçilerin maliyetsiz olarak, sağlık ve güvenlik konularının yanı sıra kendilerine verilen işle ilgili olarak, müteakip kereler yeterli eğitimden geçmesi ve iş yerinde uyulması gerekli talimatların kapsamlı bir şekilde kendilerine bildirilmesi,
- Ulusal kanun ve düzenlemelere uygun olarak, madenin güvenli bir şekilde işlenmesini sağlamak üzere her vardiyada yeterli denetim ve kontrollerin yapılması.
- Herhangi bir zaman diliminde, yer altında çalışmakta olan kişilerin isimleri ile yaklaşık olarak buldukları konumun tam olarak bilinmesine yönelik uygun bir sistem kurmak,
- Tüm kaza ve tehlike doğuran olayların, ulusal kanun ve düzenlemelerde tarif edildiği şekilde soruşturulması ve gerekli önlemlerin uygun şekilde alınmasını sağlamak,
- Kaza veya tehlike doğuran bir olayın meydana geldiği durumlarda ilgili mevzuatta belirtildiği şekilde yetkili kurumlara rapor sunmak,

11. Madde

İşveren, işçi sağlığına ilişkin genel ilkeler temelinde ve ilgili mevzuata uygun olarak, madencilğe özgü çalışma sağlığına yönelik tehlikelere maruz kalan işçilerin düzenli sağlık kontrolünden geçirilmesini sağlamak.

12. Madde

İki ya da daha fazla işverenin aynı madende faaliyet yürüttüğü hallerde, madenden sorumlu işveren işçi sağlığı ve güvenliğine ilişkin tüm önlemleri işbirliği içinde uygular ve güvenliğe ilişkin faaliyetlerden birinci derecede sorumlu sayılır. Bu hüküm çalışanlarının sağlık ve güvenliğine ilişkin önlemlerin uygulanmasını ile işçinin bireysel sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

İŞÇİLER VE İŞÇİ TEMSİLCİLERİNİN HAK VE ÖDEVLERİ

13. Madde

4. Maddede belirtilen ulusal kanun ve düzenlemeler kapsamında işçiler aşağıdaki haklara sahiptir:

- İşveren ve yetkili kuruma kaza, tehlikeli olay ve durumları bildirmek,
- Sağlık ve güvenliğe yönelik gerekçelerle işveren ya da yetkili kurum tarafından inceleme ve soruşturma yapılmasını talep etme,
- İşyerinde sağlık ve güvenliklerini tehdit edecek tehlikeleri bilme ve öğrenme,
- Sağlık ve güvenlikleri hakkında işveren ya da yetkili kurumdan bilgi edinme,
- Madende sağlık ve güvenliklerine yönelik ciddi bir tehdit teşkil eden durumların varlığını maruz gösteren durumların ortaya çıkması halinde madenin herhangi bir bölgesinden çıkma, ve
- Toplu halde sağlık ve güvenlik temsilcisi seçme.

Yukarıda yer alan 1(f) fıkrasında belirtilen sağlık ve güvenlik temsilcileri, ulusal kanun ve düzenlemelere uygun olarak, aşağıdaki haklara sahiptir:

İşçileri, iş yerinde sağlık ve güvenliği kapsayan tüm konularda temsil etme, gerekli hallerde yukarıda yazılı (1)'inci fıkrada yazılı hakları uygulama,

Ayrıca:

- işveren ve yetkili kurum tarafından iş yerinde yürütülen inceleme ve soruşturmaya katılma, ve

- sağlık ve güvenliğe ilişkin hususları izleme ve soruşturma;
- müşavirler ile bağımsız bilirkişilerin raporlarına itiraz etme,
- işveren ile zamanında sağlık ve güvenlik hususlarında ilgili politika ve usulleri de kapsar şekilde istişare etmek,
- yetkili kurum ile istişare etmek,
- görevli oldukları alanlar ilgili olan kaza ve tehlikeli olaylara dair bildirim almak.

Yukarıda yazılı 1 ve 2'nci fıkralarda yer alan hakların uygulanmasına ilişkin hükümler aşağıda yazılı yollarla belirlenir:

- Ulusal kanun ve yönetmelikler, ve
- İşveren, işçi ve bunların temsilcilerinin birbirleri arasında yapacağı görüşmeler.

Ulusal kanun ve düzenlemeler yukarıda yazılı 1 ve 2'nci fıkralarda yer alan hakların ayrımcılık ve ölç alma saiki güdülmeden yerine getirilmesini sağlar.

14. Madde

Ulusal kanun ve düzenlemelere göre, işçilerin eğitimleriyle ilgili olarak aşağıda yazılanlara uyması gerekir:

- Tarif edilen sağlık ve güvenlik tedbirlerine uyma,
- Kendileri ile eylemlerinden veya yaptıkları işten dolayı etkilenebilecek durumdaki kişilerin sağlık ve güvenliği için gerekli dikkat ve özeni gösterme, koruyucu kıyafet giyme, koruyucu araç ve gereçleri yanında bulundurma,
- Kendilerine ya da başkalarının sağlık ve güvenliğine yönelik ve tek başına düzeltilmesi mümkün olmayan bir riskle karşılaştıklarını düşündükleri her durumu en yakın amirine derhal bildirmek, ve
- İşverenin Sözleşme kapsamındaki ödev ve yükümlülüklerine uyması ile ilgili olarak işveren ile işbirliği etmek.

İŞBİRLİĞİ

15. Madde

Ulusal kanun ve düzenlemelere uygun olarak, işçi ve işverenler ile bunların temsilcileri arasında madenlerde sağlık ve güvenliğin daha iyi hale getirilmesi amacıyla işbirliğine yönelik tedbirler alınır.